Telefon № 11. Dodatek bezpłatny „Nasz Tygodnik" Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a m'ano-wicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiedz. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 50. Nowe, sobota 12 grudnia 1931 r. Rok VIII.

Terminy płatności podatków.

W grudniu b. r. płacić będziemy następujące podatki:

1. do 15-go grudnia b. r. — państwowy podatek przemysłowy **od obrotu**, osiągniętego w miesiącu listopadzie br. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kateg. handl. i przedsiębiorstwa przemysłowe od I do V kategorji przem., prowadzące prawidłowe księgi handlowe oraz przedsiębiorstwa sprawozdawcze.

2. W ciągu grudnia b. r. — nabywanie **świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1932 — w Nowem urzęduje pomocnicza Kasa Skarbowa w dniach 28 i 29 grudnia br. na sali tut. Magistratu.**

3. Do 7 grudnia br. — **podatek dochodowy** od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, potrącony w ciągu m. listopada br.

Nadto płatne są w grudniu b. r. zaległości odroczone na raty z terminem płatności w grudniu br., tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu. (w).

Godziny handlu w tygodniu przedświątecznym.

W myśl obowiązujących przepisów handel w tygodniu przedświątecznym t. j. od dnia 18 do 23 b. m. może się odbywać do godziny 9-tej wieczór. W niedzielę 20 grudnia b. r. handel jest dozwolony od godziny 1 po poł. do 6 wieczór. Natomiast dnia 24 grudnia t. j. w wigilję tylko do godziny 6-tej wieczór.

Wyżej podane godziny handlu w tygodniu przedświątecznym dotyczą sklepów, wszelkich miejsc zawodowej sprzedaży, oraz zakładów fotograficznych, fryzjerskich i kalotechnicznych.

Ruch złota.

W ostatnich czasach byliśmy świadkami intensywnego przesuwania zapasów złota z jednego państwa do drugiego. Ilość złota, posiadana przez poszczególne państwa zmieniła się na korzyść jednych, na niekorzyść zaś drugich banków emisyjnych.

Do czasów wojny światowej ruch złota odbywał się automatycznie, a mianowicie: w razie niewyrównania bilansu płatniczego, należało eksportować złoto do kraju wierzycielskiego. W celu osiągnięcia równowagi uciekano się do podwyższenia oficjalnej stopy procentowej, co znów prowadziło do powstrzymania odpływu złota.

Po wojnie sytuacja zasadniczo się zmieniła, automatyczność procesu wyrównawczego przestała działać. Złożyło się na to wiele przyczyn, do których zaliczyć należy w pierwszym rzędzie zachwianie się równowagi w wymianie międzynarodowej, wywołanej względami politycznemi i wykluczeniem niektórych państw z normalnego obrotu światowego. To też w jednych państwach, jak w Stanach Zjednoczonych A. P. widzimy nagromadzenie się złota ponad potrzebę walutową, w innych zaś krajach brak złota daje się dotkliwie odczuwać, wpływając na zmniejszenie się obrotu pieniężnego. Jako przykład posłużyć może fakt, że gdy w Ameryce na głowę ludności przypadało w 1929 r. złota wartości około 30 dol., we Francji 40 dol., w Polsce w tymże roku nieco ponad 2 dolary.

We Francji powiększenie się rezerw złota rozpoczyna się właściwie w r. 1928, choć frank został ustabilizowany de facto a nie de jure, gdy bowiem w r. 1925 zapas złota Banku Francuskiego wynosił 670 milj. dol., w r. 1929 wzrósł on do 1 miljarda 579 miljonów zł. Niezależnie od Stanów Zjednoczonych i Francji, po roku 1928 daje się zauważyć napływ złota i do innych krajów wierzycielskich, a mianowicie: do Anglji, Szwecji, Holandji i Szwajcarji. Złoto płynie do tych krajów z państw środkowo-europejskich i południowo-amerykańskich, a to ze względu na ujemne bilanse płatnicze tych ostatnich, których deficyty nie mogły być pokryte drogą zaciągania pożyczek zagranicznych. Zapasy złota w krajach wierzycielskich, nie licząc Anglji, w końcu r. 1929 wynosiły 6,5 miljarda dol., w końcu r. 1930 7,3 miljarda dol., a w październiku 1931 r. — około 8 miljardów. Anglja wśród państw wierzycielskich zajmowała odrębne miejsce. Była ona dystrybutorką kredytów krótkoterminowych, czem tłumaczył się niski stosunkowo zapas złota w Banku Angielskim, oscylujący zazwyczaj koło 150 milj. funtów szter., czyli 750 milj. dolarów.

Perturbacje gospodarcze i polityczne ostatnich czasów, a szczególnie wypadki z maja i następnych miesięcy r. 1931 spowodowały zachwianie się zaufania do instytucyj kredytowych, uchodzących za pierwszorzędne. Nastąpił krach Kreditanstaltu, Danatbanku i innych. Spowodowało to początkowo silny odpływ złota z Banku Rzeszy, który ze swego zapasu, wynoszącego podówczas 2,39 miljardów marek, w ciągu czerwca stracił 170 miljonów marek. Ograniczenia dewizowe i udzielone Niemcom moratorja nie mogły wpłynąć na zahamowanie odpływu złota. Trudności kredytowe Niemiec odbiły się ujemnie na głównym jej wierzycielu, Anglji, która utraciła ze swego zapasu, wynoszącego w połowie września 660,4 milj. dolarów, przeważnie na rzecz Francji72,6 milj. dol., wobec czego obecny zapas złota w Banku Angielskim określa się sumą 587,8 milj. dol. Po Anglji przyszła kolej na Amerykę. Wycofywanie wkładów w Stanach Zjednoczonych Ameryki Półn. przez Francję i kraje, opierające się na walucie złotej, doprowadziło do zmniejszenia się zapasów złota w Federal Reserve Bankach z 3 miljard. 485,5 milj. dol. do 2 miljardów 826,7 milj. dol czyli o 659 milj. dol. W repartycji tego złota przyjęły udział przedewszystkiem Francja, następnie Szwajcarja, Belgja i Holandja oraz mniejsze państwa. Obecny zapas złota tych 4 państw w porównaniu ze stanem ich zapasu z połowy września rb. przedstawia się w miljonach dolarów jak następuje (pierwsza cyfra z 15/IX, druga 15/XI 1931 r., trzecia oznacza wzrost): Francja 2.296,2 — 2.649,2 — 353,0, Szwajcarja 234,4 — 424,4 — 189,9, Belgja 226,0 — 355,6, — 129,6 Holandja 267,3 - 347,3 — 80,0.

Jednocześnie zmniejszyły się w bankach emisyjnych tych państw zapasy dewizowe, a mianowicie: w Banku Francuskim od połowy września o 4,36 miljardów fr. do 24,43 miljardów fr., Szwajcarskim o 474 milj. fr. szw. do 90 milj. fr., Holenderskim o 146 milj. gul., do 82 milj. gul. Bank zaś Belgijski wyzbył się wszystkich posiadanych dewiz.

Tak wielkie przegrupowanie w zapasach złota i walut nie było dotychczas znane w historji finansów. Wpłynęło na to bezprzeczenie załamanie się waluty angielskiej, najważniejszego dotychczas środka pieniężnego w handlu światowym.

J. K.

CZY WIECIE, ŻE...

— Najmniejszy aeroplan na świecie wybudowali w Turynie bracia Frignani, nadając swemu samolotowi wagę tylko 135 kilogramów.

— Z Melbourne (Australja) wyruszyły do Monte Carlo cztery sportsmenki w aucie, które przejedzie zatem 18.000 mil ang. z wyłączeniem przejazdu przez ocean.

— Towary, które wielkie magazyny amerykańskie zamieniają klijentom lub przyjmują z powrotem przedstawiają w ciągu roku wartość 1 miljarda 600 miljonów dolarów.

— Najlepszą korę korkową dostarczają lasy korkowe w Hiszpanii, przyczem drzewa te corok okrywają się po zdjęciu starej nowemi grubemi płatami kory.

— W Czechosłowacji 1880 lekarzy posiada własne auto, a 350 posługuje się motocyklem przy wizytacji pacjentów.

— W Insbrucku (Tyrol) magistrat wyznaczył komorne w domach należących do miasta we frankach szwajcarskich.

— Sprzedawcy uliczni gazet we Włoszech muszą nosić kompletny uniform kroju wojskowego.

— Ogólna liczba mańkutów na kuli ziemskiej wynosi wg. obliczeń statystycznych ok. 6 proc w stosunku do ogółu ludności.

— 95 — letni Ryszard Denny z Noblesville (U. S. A.) zamierza wstąpić poraz ósmy w stan małżeński z partnerką, liczącą 85 lat.

Malthus i Ford.

Przemiany w gospodarce i fluktuacje w sytuacji ekonomicznej wpływają na raptowną ewolucję poglądów i teorji. Na początku wieku XIX, podczas wojen napoleońskich, ekonomista angielski, Robert Malthus, opracował swą słynną teorję wydajności roli. Malthus twierdził, iż przyrost ludności następuje prędzej, niż rozwój produkcji rolnej i dla uniknięcia głodu radził zastosować kontrolę urodzeń. Ale już w r. 1831 sytuacja zmieniła się o tyle, że Kazimierz Perrier przypisywał kryzys we Francji „nadmiarowi produkcji, za którym nie może podążyć konsumcja". W roku zaś 1847 zapowiedź nadzwyczaj dobrych urodzajów wywołała we Francji gwałtowny spadek cen produktów rolnych i perturbacje ekonomiczne.

Tak samo w latach 1914—18 panowała tendencja do wyolbrzymiania produkcji i natężenia jej do ostatnich granic. Nastąpił kryzys nadprodukcji. Nastąpił też w skutku okres rozmaitych prób i eksperymentów dla zażegnania tego kryzysu.

Jedną z najbardziej oryginalnych prób podjął Henry Ford, pionier racjonalizacji i mechanizacji w produkcji przemysłowej. Ford postanowił w ciągu czterech miesięcy zatrudniać corok część swego personelu robotniczego na fermach rolnych. Ale pod pewnym warunkiem: robotnicy ci będą przy pracy posługiwali się dawnemi narzędziami z wyłączeniem nowych maszyn rolniczych. Za pomocą tego systemu pracy spodziewa się Ford walczyć skutecznie z bezrobociem i nie dopuścić do nadprodukcji.

Tak to zmieniają się radykalnie teorje i metody w toku historji. Ziemia, która wydawała się Malthusowi za jego czasów zbyt mało wydajną, jest dzisiaj zbyt hojną producentką, której wydajność trzeba sztucznie hamować. Or.

TABAKA ZNOWU WCHODZI W UŻYCIE.

Mogłoby się zdawać, że tabaka i zwyczaj niuchania tabaki wyszedł już z użycia. Ze tak nie jest świadczy o tem statystyka sprzedaży tabaki w Czechosłowacji, gdzie corok konsumuje się ok. 90.000 kg. tabaki, a w ciągu ostatnich 5 lat stowarowano 46 wagonów tego wonnego ziela.

HOTEL DLA KUR

powstał — oczywiście — w Ameryce. Związek hodowców drobiu w Kalifornii wybudował pod Los Angelos wielki hotel dla kur. Gmach pięciopiętrowej wysokości posiada 3.200 celek dla kur oraz 10.000 inkubatorów. Każda kura dysponuje 1/4 metra kw. powierzchni, posiada do swej dyspozycji wygodnie urządzone gniazdo, korytko z pokarmem; wszystkie ubikacje tego „hotelu" są oświetlone elekrycznoścįa, wietrzone wentylatorami, elekrycznemi, oczyszczane zapomocą odkurzaczy, zaopatrzone w wodę bieżącą zimną i ciepłą. Zapomocą wind elektrycznych wysyła się z dołu na wyższe piętra pierzastych gości, pokarm oraz znoszone jaja. Centralne ogrzewanie regulowane jest przy zastosowaniu specjalnych termometrów. Słowem — luksus — komfort.

Dot. ochrony rynku pracy.

Przypominam, iż zgodnie z Rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 4. VI. 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. Nr. 54 poz. 472) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 20. II. 1931 w sprawie wprowadzenia przepisów rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 4. VI. 1927 o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. Nr. 18 poz. 98) w przedsiębiorstwach: przemysłowych, górniczych, hutniczych, handlowych, bankowych, komunikacyjnych, przewozowych oraz w rolnictwie i leśnictwie — pracodawca może zatrudniać pracownika, nie będącego obywatelem Państwa Polskiego, jedynie po uzyskaniu na to zezwolenie — Wojewody — na którego obszarze działania ma być zatrudniony pracownik cudzoziemski.

Każdy pracodawca, który uzyska zezwolenie na zatrudnienie pracownika cudzoziemskiego — obowiązany jest w ciągu 14 dni od dnia zatrudnienia tego pracownika zawiadomić właściwego Wojewodę o rozpoczęciu pracy lub terminowania, powołując się na uzyskane zezwolenie.

Zawiadomienie powinno zawierać:
1. miejsce zamieszkania pracownika,
2. imię i nazwisko pracownika,
3. wiek,
4. przynależność państwową,
5. zakład pracy w którym ma być zatrudniony,
6. zawód,
7. rodzaj wykonywanej pracy,
8. termin, na jaki została zawarta umowa.

W razie zaprzestania pracy przez pracownika cudzoziemskiego, pracodawca winien w ciągu 14 dni zawiadomić o tem Wojewodę.

Przepisy wymienionych rozporządzeń nie stosują się

1. do pracodawców korzystających z prawa eksterytorjalności o ile chodzi o zatrudnienie dla wykonywania czynności urzędowych lub dla usług osobistych,

2. do przedsiębiorstw zagranicznych przy zatrudnieniu komiwojażerów,

3. do pracodawców zatrudniających pracowników cudzoziemskich, przebywających stale na obszarze R. P. od 1-go I. 1921,

4. do pracodawców przy zatrudnieniu wybitnych sił artystycznych i naukowych,

5. do przedsiębiorstw i zakładów pracy państwowych,

6. do przedsiębiorstw natury międzynarodowej (żegluga, Kadra, Lotnictwo).

Winni naruszenia powyższych przepisów będą karani grzywną od 100 do 10.000 zł. lub aresztem do 6 tygodni.

Do orzekania powołane są Sądy Powiatowe.

Swiecie, dnia 30 listopada 1931 r.
Starosta Powiatowy.
Do wiadomości.
Burmistrz.

Uwaga!

Ze względu na ciężkie położenie gospodarcze i obniżenie cen na wszelkie towary, wchodzące w zakres kupiectwa, jest niżej podpisanym kupcom pod karą

500 złotych

surowo zakazane dodawać jakichkolwiek dodatków lub prezentów gwiazdkowych jak i wszystkich innych datek.

Nowe, dnia 4-go grudnia 1931 r.

M. Sliwiński. J. Borkowski. L. Schenk. Fr. Bochentin. A. Maciejewski. T. Pilarski. K. Żmudziński. Fr. Krogoll. H. Kraszucki. Fr. Cieśliński. M. Grzemska. Cz. Lisiecka. J. Piorek.

Dot. cudzoziemców.

Coraz częściej zdarzają się wypadki, że cudzoziemcy, którzy przybyli do kraju na mocy wizy pobytowej wzgl. którym władza admin. I Instancji przedłużyła termin pobytu — po upływie tego terminu pozostają w kraju nielegalnie.

W związku z powyższem przypominam, iż zgodnie z rozp. Prezydenta R. P. z dnia 13. VIII. 26. o cudzoziemcach (Dz. U. R. P. Nr. 83 poz. 465) oraz rozporządzenia Min. Spraw Wew. z dn. 8. 11. 1929 o ruchu cudzoziemców (D. U. R. P. Nr. 76 poz. 575) cudzoziemiec o ile nie uzyskał od władz adm. przedłużenie terminu pobytu winien opuścić granicę R. P. w takim terminie, aby nie przekroczyć czasu oznaczonego w wizie pobytowej wzgl. przedłużeniu terminu pobytu.

Cudzoziemiec, który pozostaje samowolnie na obszarze R. P. po upływie dozwolonego mu czasu pobytu, zostanie usunięty w trybie wykonawczym przez przymusowe odstawienie go do granicy Państwa.

Nowe, dnia 2 grudnia 1931 r.
Burmistrz.

Obwieszczenie.

W czwartek, dnia 17 grudnia b. r. odbędzie się w Nowem

Jarmark kramny, bydlęcy i na konie.

Nowe, dnia 10 grudnia 1931 r.
Burmistrz.

Odezwa!

Towarzystwo

św. Wincentego a Paulo

(Opieka nad biednemi)

prosi Szanowną Publiczność miasta Nowego i okolicy o nadsyłanie

datek wszelkiego rodzaju

celem urządzenia gwiazdki dla chorych i ubogich miasta naszego.

Wszelkie datki na ten tak wzniosły cel przyjmuje p. Śmielewska, Rynek.

Za Zarząd:
Ks. prob. Bartkowski.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA 13 GRUDNIA 1931 r.

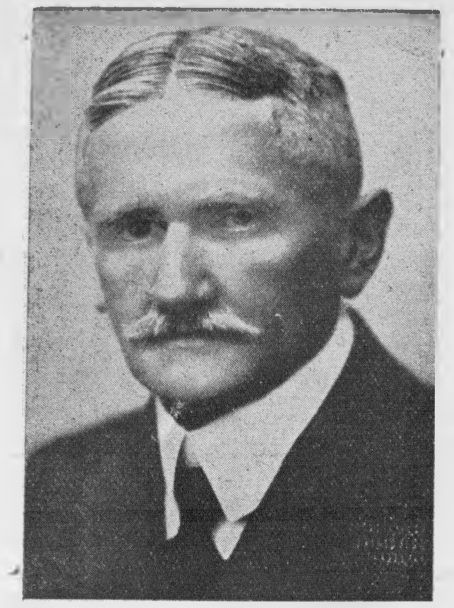
Doroczny wyścig midinetek na przełaj Paryża: Magdalena Marion, zwyciężczyni

Odźwierny w wielkim domu towarowym new-yorskim John Johnson opiekuje się dziećmi, pozostawionemi w hallu i na ulicy przez matki, które poszły robić zakupy

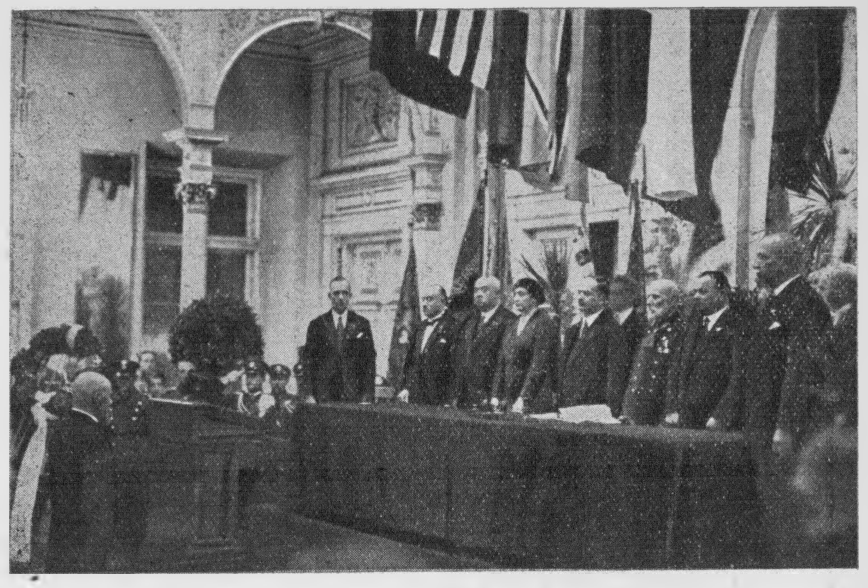

Dr. Wojsław Marinkowicz, Minister Spraw Zagranicz. Królestwa Jugosławji złożył w tygodniu oficjalną wizytę rządowi polskiemu, bawiąc 2 dni w Warszawie i jeden dzień w Krakowie

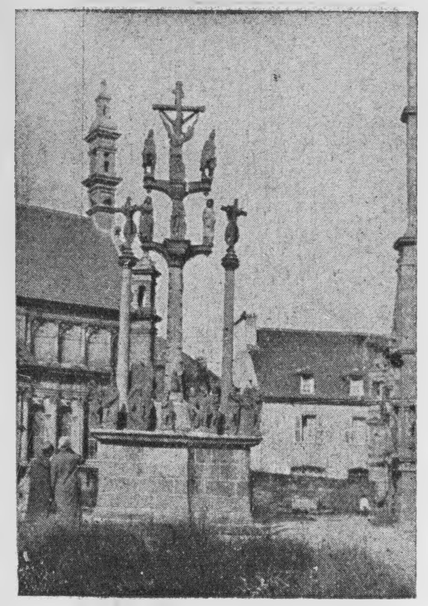

Ś. P. JAN ZAGLENICZNY

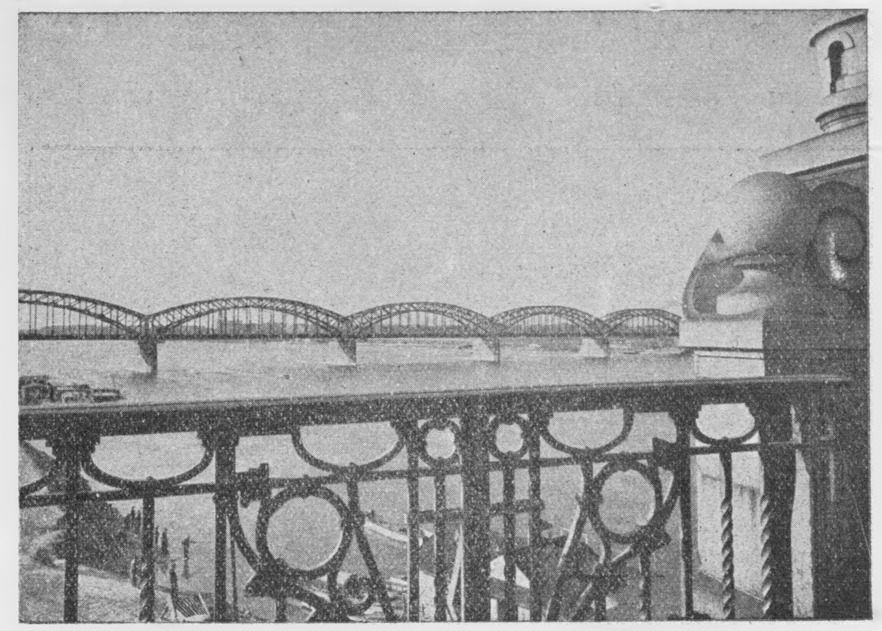
W dniu 22 zeszłego miesiąca rozstał się z tym światem ś. p. Jan Zagleniczny, wybitny przemysłowiec polski, polityk i działacz społeczny

Uroczysta akademja w Warszawie. W prezydjum zasiada Marszałkowa Piłsudska i prezes Federacji P. Z. O. O., generał R. Górecki

Kalwarja w jednem z miasteczek niemieckich, wzniesiona jeszcze w VII-em stuleciu

Nowy most w Warszawie. Zdjęcie z mostu Poniatowskiego

Balzac

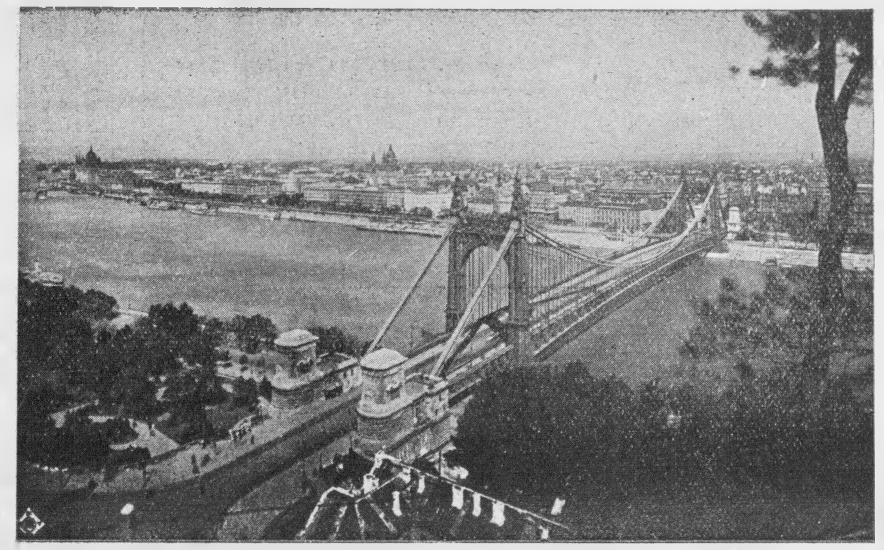
Aniela Czarnowska „Madonna"

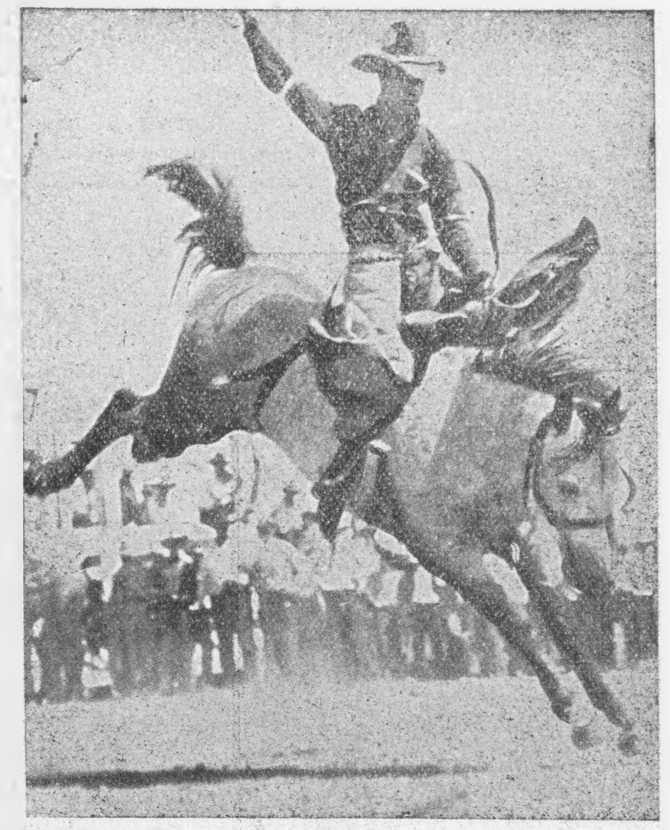
Dwuch metropolitów i archimandryta, wysiedleni z Cypru, udają się do Anglji, aby bronić praw swego ludu

W Rivesaltes, mieście rodzinnem bohatera z nad Marne'y, stanął pomnik Joffre'a

Widok z Budy na Peszt

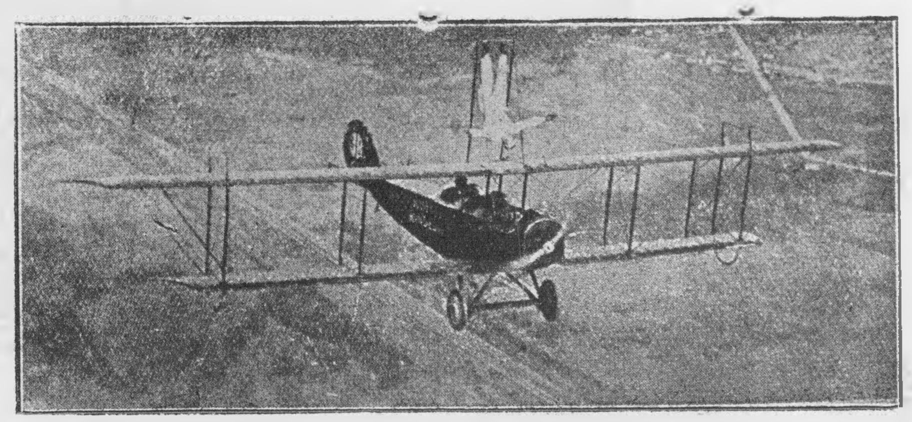
Harry Knight, champion — cow-boy

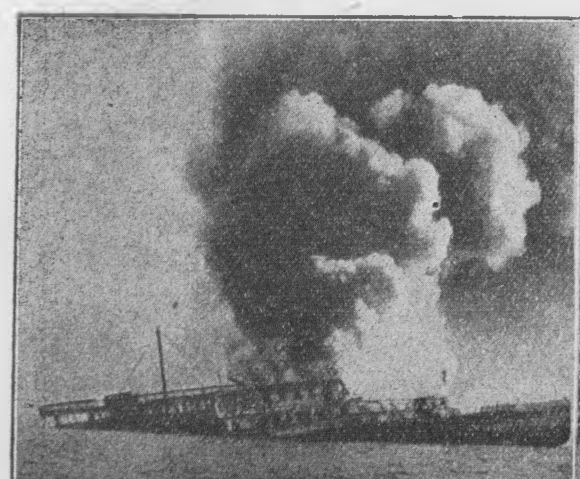
Kurs dokształcający dla wychowawców zakładów opiekuńczych, zorganizowany przez Min. Pracy i Opieki Sp.

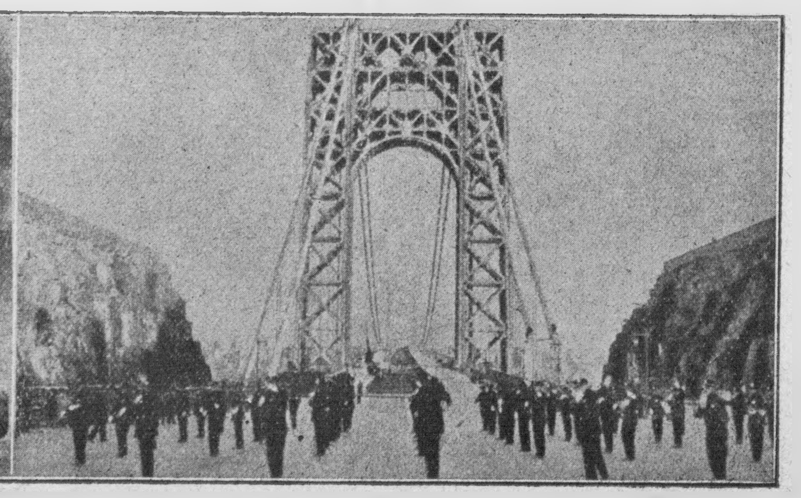

Inauguracja roku akademickiego w Uniwersytecie Warszawskim

Akrobata na samolocie

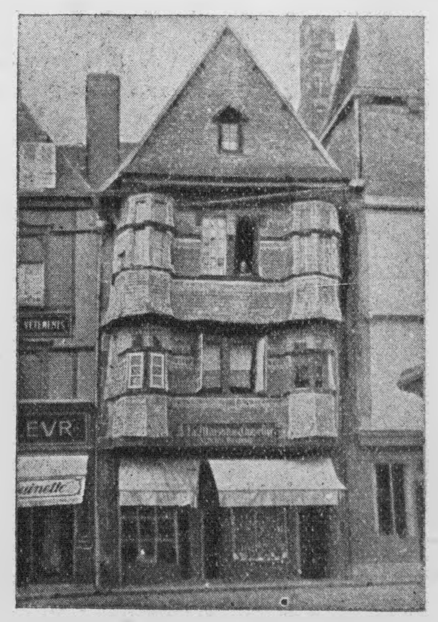

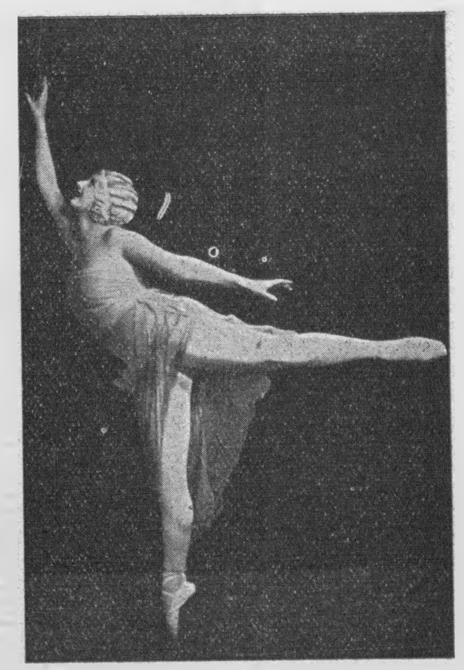
Z życia Nowego Jorku. Przedsiębiorstwo utrzymujące parowiec z dancingiem i alkoholem zbankrutowało a prohibicja wysadziła ten statek w powietrze. Druga fotografja ilustruje rozkosze wielkiego miasta: Policja odbywa specjalne ćwiczenia żeby umożliwić ludziom cyrkulację po nowym mieście

Poważni uczeni mają też chwile dziecinnej rozrywki. Prof. Piccard po powrocie ze stratosfery lata w gondoli na balu maskowym

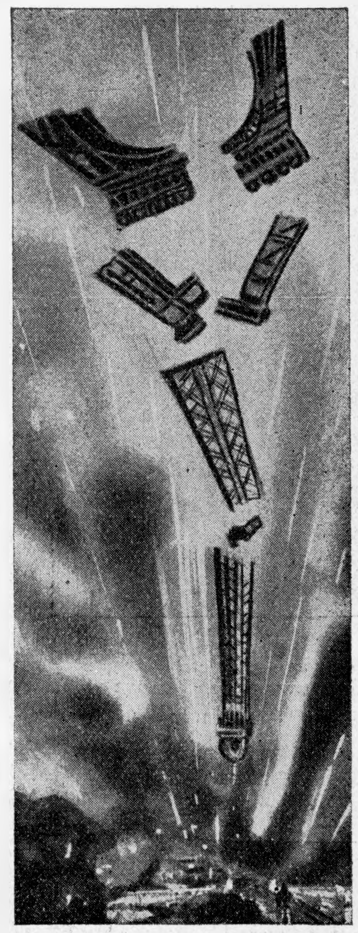
Wilno. Dom XV-go stulecia

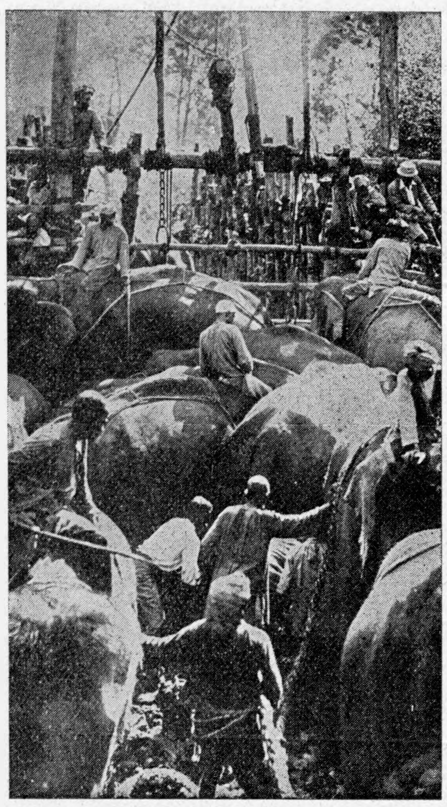
Eleonora Dobiecka, pełna wdzięku i gracji tancerka

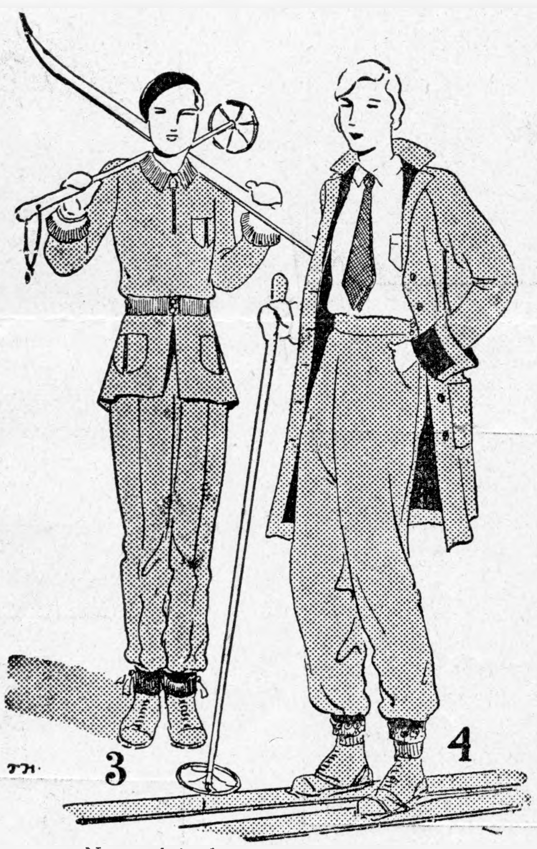
Arystokratka węgierska ze swoim ulubionym psem

Wieża Eiffla w Paryżu zostanie zburzona przez bomby rzucone z samolotów

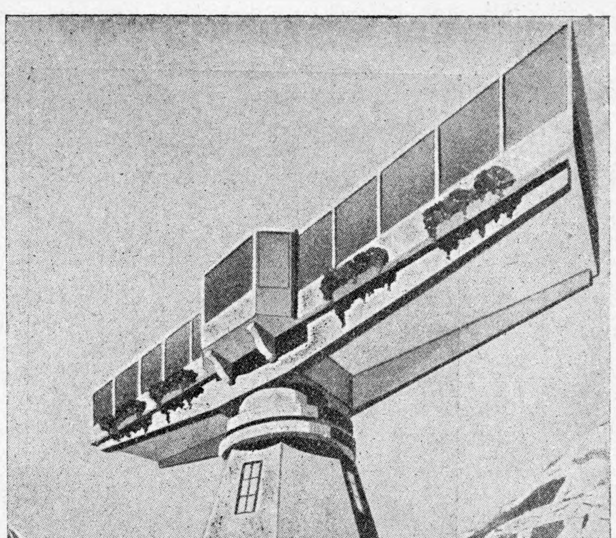
Zasadzka na słonie w Indjach

Na nadchodzący sezon sportowy: kostjumy narciarskie

Gustaw de Smet — Myśliwy z psem

Niezwykłe sanatorjum d-ra Saidmana w Aix-Les-Bains (projekt arch. M. Farde'a)

Druk. R. Olesiński, W. Merkel i S-ka, Warszawa, Chłodna 37, tel. 669-46.